

การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการบริหารจัดการธุรกิจออนไลน์ สำหรับผู้ประกอบการรายใหม่ในพื้นที่ปริมณฑล

Development of an Online Business Management Training Course for New Entrepreneurs in the Metropolitan Area

ยงยุทธ ศรีสวัสดิ์¹, ฐันนวริน โขยิตคณิน² และ กรณ์ยพล วิวรรณมงคล³

Yongyut Srisawat¹, Thananwarin Kositkanin² and Karanphon Wiwanthamongkon³

^{1,2}มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี, ³มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

^{1,2}Bangkokthonburi University, Thailand, ³Kanchanaburi Rajabhat University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: ³karanphon@gmail.com

Received October 13, 2024; Revised November 19, 2024; Accepted March 10, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรการบริหารจัดการธุรกิจออนไลน์ 2) พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการบริหารจัดการธุรกิจออนไลน์ 3) ศึกษาผลการใช้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการบริหารจัดการธุรกิจออนไลน์ และ 4) สรุปและถอดบทเรียนการใช้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการบริหารจัดการธุรกิจออนไลน์ การดำเนินการวิจัยแบบการวิจัยและพัฒนา โดยมี 6 ขั้นตอนดังนี้ ขั้นที่ 1 การศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตร ขั้นที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม ขั้นที่ 3 การศึกษาผลการนำหลักสูตรฝึกอบรมไปใช้ (วงรอบที่ 1) ขั้นที่ 4 การสรุปและถอดบทเรียน (วงรอบที่ 1) ขั้นที่ 5 การศึกษาผลการนำหลักสูตรฝึกอบรมไปใช้ (วงรอบที่ 2) ขั้นที่ 6 การสรุปและถอดบทเรียนไปใช้ (วงรอบที่ 2) ประชากรและกลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ประกอบการธุรกิจรายใหม่ จำนวน 370 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบบังเอิญ โดยใช้แบบสอบถาม และ ผู้ให้ข้อมูลการสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้ประกอบการธุรกิจออนไลน์ที่ประสบผลสำเร็จ ผู้เชี่ยวชาญการพัฒนาธุรกิจออนไลน์ อาจารย์จำนวน 11 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติทดสอบ t – test และ สถิติทดสอบ χ^2 , GFI, AGFI, RMSEA, SRMR และ CN นอกจากนี้ยังตรวจสอบความเชื่อมั่นของการวัด ด้วยการพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ ผลการวิจัยพบว่า 1) แนวทางการพัฒนาหลักสูตรการบริหารจัดการธุรกิจออนไลน์สำหรับผู้ประกอบการรายใหม่ในพื้นที่ปริมณฑล พบว่า องค์ประกอบหลักสูตรฝึกอบรม ประกอบด้วยวัตถุประสงค์ของหลักสูตร เนื้อหาวิชา การจัดประสบการณ์ กระบวนการนำหลักสูตรไปใช้ และ

การประเมินผล และองค์ประกอบของกระบวนการพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วย วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน และปัญหา เลือกเนื้อหา ออกแบบหลักสูตร กิจกรรมการเรียนการสอน และประเมินและปรับปรุง 2) ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการบริหารจัดการธุรกิจออนไลน์สำหรับผู้ประกอบการรายใหม่ในพื้นที่ ปริมาณพล ประกอบด้วย คำอธิบาย โครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรม หน่วยการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ 5 ชั้น และแนวทางการประเมินผล และหลักสูตรมีคุณภาพหลังผ่านผู้เชี่ยวชาญรับรองในระดับ มากที่สุด 3) ความรู้ความเข้าใจ การบริหารจัดการธุรกิจออนไลน์หลังการอบรมสูงกว่าก่อนการอบรมที่ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 และผลการประเมินทักษะการออกแบบการจัดการธุรกิจออนไลน์มีค่าเฉลี่ย รวมในระดับปานกลาง

4) ผลการสรุปถอดบทเรียนการใช้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการบริหารจัดการธุรกิจออนไลน์ สำหรับผู้ประกอบการรายใหม่ในพื้นที่ปริมาณพล ความพึงพอใจใช้ต่อการใช้หลักสูตรฝึกอบรม ภาพรวมมี ความพึงพอใจในระดับมาก และการถอดบทเรียนด้านบริบทการใช้หลักสูตร การพัฒนาองค์ประกอบและ กระบวนการมีความเหมาะสมกับบริบทการพัฒนา ด้านปัจจัยนำเข้าการใช้หลักสูตร หลักสูตรฝึกอบรม ตอบสนองความต้องการและสาระรายละเอียดที่ช่วยพัฒนาทักษะตามเป้าหมายของหลักสูตร ด้านกระบวนการใช้หลักสูตร กระบวนการฝึกอบรมเป็นขั้นตอนที่ช่วยสร้างประสบการณ์ตามเป้าหมาย หลักสูตรฝึกอบรม และด้านผลผลิต ได้รับความรู้และทักษะการออกแบบธุรกิจออนไลน์นำไปประยุกต์ใน การประกอบอาชีพได้

คำสำคัญ: การพัฒนา; การบริหารจัดการ; ธุรกิจออนไลน์

Abstract

This Article aimed to 1) study the guidelines for curriculum development, 2) develop a training course, 3) study the results of using it to develop a training course; and 4) summarize and extract lessons learned from using it to develop a training course; and the research process is a research and development process with 6 steps as follows: Step 1: Study of curriculum development guidelines; Step 2: Development of training curriculum; Step 3: Study of the results of implementing the training curriculum (Cycle 1); Step 4: Summarizing and extracting lessons (Cycle 1); Step 5: Study of the results of implementing the training curriculum (Cycle 2); Step 6: Summarizing and extracting lessons for use (Cycle 2). The population and sample consisted of 370 new business entrepreneurs, using the accidental sampling method, using a questionnaire, and interview informants, including 11 successful online

business entrepreneurs, online business development experts, and teachers, using an interview form. The statistics used in the research are mean, standard deviation, t-test, and test statistics, GFI, AGFI, RMSEA, SRMR, and CN. In addition, the reliability of the measurement was checked by considering the prediction coefficient. The research results were found as follows; 1) Guidelines for developing an online business management course for new entrepreneurs in the metropolitan area found that the components of the training course consisted of course objectives, subject content, experience management, curriculum implementation process, and evaluation. The components of the curriculum development process consisted of analyzing basic data and problems, selecting content, designing the course, teaching and learning activities, and evaluating and improving. 2) The results of developing an online business management training course for new entrepreneurs in the metropolitan area consisted of an explanation, the structure of the training course, learning units, and organizing 5-step learning activities, and evaluation guidelines. The course was of the highest quality after passing the expert certification. 3) Knowledge and understanding of online business management after training was higher than before training at a statistical significance level of 0.05, and the results of evaluating online business management design skills had a moderate overall average. 4) The results of summarizing lessons learned from using the online business management training course for new entrepreneurs in the metropolitan area showed satisfaction with the use of the training course. Overall, the overall satisfaction was at a high level. Lessons learned from the context of using the course, the development of components, and the process were appropriate for the development context. In terms of input factors, the training course met the needs and details that helped develop skills according to the course goals. In terms of the process of using the course, the training process was a step that helped create experiences according to the training course goals. And in terms of outputs Gain knowledge and skills in designing online businesses that can be applied to your career.

Keywords: Development; Management; Online Business

บทนำ

การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างความเจริญรุ่งเรืองและความเป็นอยู่ที่ยั่งยืนสำหรับประชากรทั้งหมดในประเทศ การพัฒนาเศรษฐกิจมักจะเน้น

การเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากรทางเศรษฐกิจ เพื่อเพิ่มผลผลิตภายใต้ระบบเศรษฐกิจและสร้างโอกาสให้กับประชากรในการเติบโตและพัฒนาตนเองในมิติต่าง ๆ ส่วนการพัฒนาสังคมมุ่งเน้นไปที่การเสริมสร้างพื้นฐานที่เป็นมูลค่าสำหรับสังคม ซึ่งรวมถึงการพัฒนาด้านการศึกษา การสุขภาพ การสิ่งแวดล้อม และความเท่าเทียมทางสังคม เพื่อให้ทุกคนมีโอกาสและสิทธิในการเข้าถึงทรัพยากรและสิทธิประโยชน์ทางสังคมอย่างเท่าเทียมกัน เช่น การเข้าถึงการศึกษา ที่มีคุณภาพ การบริการสุขภาพที่เทียบเท่า และโอกาสในการทำงานที่มีความเท่าเทียมกัน การพัฒนาทั้งสองด้านนี้มีความสำคัญและสามารถทำได้โดยการดำเนินนโยบายที่มุ่งเน้นการกระตุ้นการเติบโตเศรษฐกิจและการสร้างสังคมที่ยั่งยืน โดยการสนับสนุนการลงทุนในพื้นที่พัฒนา เช่น พื้นฐานอุตสาหกรรม พื้นฐานสารสนเทศและเทคโนโลยี และพื้นฐานมนุษย์ เพื่อสร้างพื้นที่สำหรับการเติบโตและการพัฒนาที่ยั่งยืนในระยะยาว การนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดเพื่อสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมก็เป็นสิ่งสำคัญด้วย โดยให้ความสำคัญกับการสร้างนวัตกรรมที่สร้างคุณค่าและมีความยั่งยืนต่อการเติบโตทั้งในมิติเศรษฐกิจและสังคมในระยะยาว (Office of the National Economic and Social Development Council, 2023) จากการบริการวิชาการในพื้นที่ปริมณฑลได้ข้อสะท้อนจากการสัมภาษณ์ผู้รับบริการของผู้ประกอบการธุรกิจออนไลน์ มีปัญหาสรุปได้ดังนี้ การออกแบบธุรกิจ การเลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของตลาดดิจิทัลและประยุกต์ใช้ความรู้ในการพัฒนากลยุทธ์ธุรกิจออนไลน์ได้กระบวนการสร้างตราสินค้าและการสร้างมูลค่าให้กับแบรนด์ในตลาดออนไลน์ได้อย่างครบถ้วนเลือกใช้เครื่องมือดิจิทัล เช่น แพลตฟอร์มอีคอมเมิร์ซ หรือเครื่องมือวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อปรับปรุงกระบวนการทางธุรกิจออนไลน์ ความเสี่ยงทางการเงินและจัดการงบประมาณธุรกิจออนไลน์ ปัญหาเหล่านี้เป็นเรื่องสำคัญมาสำหรับการดำรงชีวิตของผู้ประกอบการธุรกิจออนไลน์ ซึ่งปัญหาดังกล่าวสอดคล้องกับสถิติการล้มละลายของผู้ประกอบการธุรกิจออนไลน์มีการล้มละลายจำนวน 1 รายทุก 3 วินาทีจากผู้ประกอบการทั่วโลก (Exim Thailand, 2017) และ ผลกระทบรุนแรงจาก COVID-19 โดยเฉพาะช่วงไตรมาส 2 แต่ตัวเลขการล้มละลายของภาคธุรกิจยังไม่ปรากฏชัดในช่วงเวลาดังกล่าว สะท้อนได้จากดัชนีการล้มละลายโลกในช่วงครึ่งแรกของปี 2563 ที่กลับน้อยกว่าช่วงครึ่งหลังของปี 2562 ถึง 4% (Exim Thailand, 2020) จากปัญหาดังกล่าวทำให้คณะผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญและหาแนวทางช่วยเหลือพัฒนาให้แก่กลุ่มคนผู้ประกอบการรายใหม่สามารถประกอบการธุรกิจได้

กระบวนการที่สำคัญในการปรับปรุงคุณภาพของการศึกษาและการเรียนรู้และพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง หลักสูตรฝึกอบรมเป็นสิ่งหนึ่งที่ช่วยตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงทางสังคม การพัฒนาหลักสูตรมุ่งเน้นการสร้างการเรียนรู้ การพัฒนาทักษะที่สำคัญสำหรับการปรับตัวในสังคมและตลาดแรงงานในอนาคต การบริหารจัดการธุรกิจออนไลน์เป็นกระบวนการกำกับดูแลและประสานงานด้านต่างๆ ของธุรกิจที่ดำเนินการผ่านช่องทางดิจิทัลเป็นหลักหรือทั้งหมด ซึ่งรวมถึง การจัดการการขาย

ออนไลน์ การตลาด การบริการลูกค้า โลจิสติกส์ และอื่น ๆ ได้แก่ 1) แพลตฟอร์มอีคอมเมิร์ซเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการจัดการยอดขายออนไลน์ แพลตฟอร์มยอดนิยม ได้แก่ Shopify, WooCommerce (สำหรับ WordPress), Magento และ BigCommerce แพลตฟอร์มเหล่านี้อำนวยความสะดวกในการลงรายการผลิตภัณฑ์ การจัดการคำสั่งซื้อ การประมวลผลการชำระเงิน และการติดตามสินค้าคงคลัง 2) การตลาดแบบดิจิทัล ธุรกิจออนไลน์พึ่งพากลยุทธ์การตลาดดิจิทัลอย่างมากเพื่อเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งอาจรวมถึงการเพิ่มประสิทธิภาพกลไกค้นหา (SEO) การโฆษณาแบบจ่ายต่อคลิก (PPC) การตลาดบนโซเชียลมีเดีย การตลาดผ่านอีเมล การตลาดด้วยเนื้อหา และการตลาดโดยใช้อินฟลูเอนเซอร์ 3) การจัดการเว็บไซต์ เว็บไซต์ที่ได้รับการออกแบบมาอย่างดีและใช้งานง่ายถือเป็นสิ่งสำคัญในการดึงดูดและรักษาลูกค้า การอัปเดตเนื้อหาเป็นประจำ การเพิ่มประสิทธิภาพความเร็วและประสิทธิภาพของเว็บไซต์ รับประกันการตอบสนองของอุปกรณ์เคลื่อนที่และการใช้มาตรการรักษาความปลอดภัย ล้วนเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเว็บไซต์ 4) การจัดการลูกค้าสัมพันธ์ (CRM) กับลูกค้าเป็นสิ่งสำคัญสำหรับธุรกิจออนไลน์ซอฟต์แวร์ CRM ช่วยให้ธุรกิจสามารถจัดระเบียบข้อมูลลูกค้า ติดตามการโต้ตอบ จัดการลูกค้าเป้าหมาย และทำให้แคมเปญการตลาดเป็นแบบอัตโนมัติ เพื่อปรับปรุงการรักษาลูกค้าและความภักดี 5) โลจิสติกส์ที่มีประสิทธิภาพและการปฏิบัติตามคำสั่งซื้อถือเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการส่งมอบผลิตภัณฑ์ให้กับลูกค้าอย่างทันเวลาที่ ซึ่งรวมถึงการจัดการระดับสินค้าคงคลัง การเลือกผู้ให้บริการขนส่ง การเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการจัดส่ง และการให้ข้อมูลการติดตามแก่ลูกค้า 6) การวิเคราะห์และการรายงาน เป็นกุญแจสำคัญในการตัดสินใจทางธุรกิจโดยมีข้อมูลครบถ้วน ธุรกิจออนไลน์ใช้เครื่องมือวิเคราะห์เว็บเพื่อติดตามปริมาณการใช้เว็บไซต์ พฤติกรรมลูกค้า ประสิทธิภาพการขาย และ ROI ทางการตลาด (Mintari et al., 2021; Dutta, 2020)

จากข้อมูลข้างต้น จะเห็นได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมมีความสำคัญอย่างมากเนื่องจากมีผลต่อคุณภาพของการเรียนรู้และผลลัพธ์ที่ได้รับจากการฝึกอบรม เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้รับความรู้ ทักษะ และที่มากเพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและปรับปรุงทักษะในงาน โดยผ่านการฝึกฝนและปฏิบัติการที่เกี่ยวข้องกับงานจริง ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน โดยเพิ่มความรู้และทักษะที่จำเป็นในการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ สร้างความพร้อมและความยืดหยุ่นในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงในองค์กร และในวงการที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการพัฒนาสูงสุดในองค์กร โดยสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ที่อยู่ในศูนย์กลางขององค์กร ซึ่งส่งผลให้องค์กรมีความสามารถในการแข่งขันในตลาด การฝึกอบรมที่มีประสิทธิภาพช่วยลดความเสี่ยงในการทำงาน และลดต้นทุนที่เกิดขึ้นจากข้อผิดพลาดหรือความไม่เชื่อถือในการดำเนินงาน เพิ่มศักยภาพในการพัฒนาองค์กร โดยการสร้างทีมงานที่มีความรู้และทักษะที่เหมาะสมกับความต้องการขององค์กร (Sitthipon Art-in, 2014; Tungkasamita and Junpengb, 2012) คณะผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความจำเป็นสำหรับพื้นที่นี้สอดคล้องกับ

พันธกิจของมหาวิทยาลัยในการให้บริการวิชาการแก่ชุมชนและท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในชุมชน ให้สามารถมีอาชีพและมีรายได้ โดยการมีส่วนร่วมและความร่วมมือจากหลายภาคส่วน ในการขับเคลื่อนให้เกิดผลและเกิดความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรการบริหารจัดการธุรกิจออนไลน์สำหรับผู้ประกอบการรายใหม่ในพื้นที่ปริมณฑล
2. เพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการบริหารจัดการธุรกิจออนไลน์สำหรับผู้ประกอบการรายใหม่ในพื้นที่ปริมณฑล
3. เพื่อศึกษาผลการใช้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการบริหารจัดการธุรกิจออนไลน์สำหรับผู้ประกอบการรายใหม่ในพื้นที่ปริมณฑล
4. เพื่อสรุปและถอดบทเรียนการใช้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการบริหารจัดการธุรกิจออนไลน์สำหรับผู้ประกอบการรายใหม่ในพื้นที่ปริมณฑล

สมมติฐานการวิจัย

1. ผลการหลักสูตรฝึกอบรมการบริหารจัดการธุรกิจออนไลน์สำหรับผู้ประกอบการรายใหม่ในพื้นที่ปริมณฑล มีประสิทธิภาพจากผู้เชี่ยวชาญในระดับเหมาะสมมากที่สุด
2. ความรู้ความเข้าใจการบริหารจัดการธุรกิจออนไลน์สำหรับผู้ประกอบการรายใหม่ หลังการพัฒนาสูงกว่าก่อนการพัฒนา ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05
3. ทักษะการออกแบบธุรกิจออนไลน์ของผู้ประกอบการธุรกิจรายใหม่ มีคุณภาพในระดับมาก
4. ความพึงพอใจต่อการใช้หลักสูตรฝึกอบรมการบริหารจัดการธุรกิจออนไลน์สำหรับผู้ประกอบการรายใหม่ในพื้นที่ปริมณฑลอยู่ในระดับมาก

การทบทวนวรรณกรรม

1. แนวคิดการพัฒนาหลักสูตร

หลักสูตร เป็นเครื่องมือที่ช่วยสร้างโครงสร้างและเนื้อหาการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาผู้เรียน ช่วยให้การเรียนรู้เป็นระบบและมีโครงสร้าง ช่วยสร้างเป้าหมายและวัตถุประสงค์ชัดเจน เสริมสร้างกระบวนการสอน การประเมินผล และการปรับปรุงและพัฒนา โดยการใช้ข้อมูลจากการประเมินผลและการทบทวนหลักสูตร เพื่อปรับปรุงการสอนและการเรียนรู้ในอนาคต หลักสูตรต้องมีการพัฒนา วิเคราะห์

ความต้องการและการสร้างแผนการดำเนินงานที่เหมาะสมเพื่อให้หลักสูตรสามารถตอบสนองต่อความต้องการได้อย่างเหมาะสม ซึ่งหลักสูตรที่ดีนั้นเป็นแนวทางสำคัญในการจัดการเรียนรู้ นำไปสู่การเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้นหลักสูตรจะประกอบด้วยองค์ประกอบหลายอย่างที่มิได้เพื่อให้ผู้เรียนได้รับ การเรียนรู้ที่ครอบคลุมและเข้าใจอย่างถ่องแท้ ได้แก่ 1) เนื้อหา คือ บทเรียนที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ต้องการให้ผู้เรียนเรียนรู้ 2) กิจกรรมการเรียนรู้ เช่น งานทดลอง การศึกษาเครื่องมือ 3) วิธีการสอน ซึ่งอาจมีการใช้เทคนิคหลากหลาย เช่น การสอนแบบเรียนร่วมกัน และ 4) การประเมินผล ประเมินความรู้ และทักษะของผู้เรียน เช่น การทดสอบ การบ้าน เป็นต้น หากองค์ประกอบเหล่านี้ได้อย่างเหมาะสมและสมดุล จะช่วยให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีคุณภาพและเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรนั้น ๆ และกลุ่มเป้าหมายที่เรียนอยู่ Tabá (2010); Tyler (2013)

2. แนวคิดเกี่ยวกับการฝึกอบรม

การฝึกอบรมเป็นกระบวนการที่สำคัญในการพัฒนาบุคลากรและองค์กร และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรมนุษย์ในองค์กร โดยการฝึกอบรมที่มีประสิทธิภาพจะช่วยสร้างผลงานทำงานที่มีประสิทธิภาพและเติบโตไปในทางที่ดีขึ้น ช่วยสนับสนุนให้บุคลากรมีความเชี่ยวชาญและมั่นใจในการทำงานในองค์กร Dessler (1999) โดยเทคนิคการฝึกอบรมมีหลายเทคนิควิธี ต่างมีลักษณะและแนวทางที่แตกต่างกันซึ่งการจะเลือกใช้เทคนิคใดนั้นขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการฝึกอบรม ผู้เข้ารับการฝึกอบรม และหัวข้อวิชาเป็นสำคัญ การใช้เทคนิคเหล่านี้ร่วมกันอาจช่วยให้การฝึกอบรมมีประสิทธิภาพและสร้างผลลัพธ์ที่ดีให้กับผู้เรียนได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ Varin (2004) ประกอบด้วย 3 รูปแบบหลัก คือ ขั้นที่ 1) การเรียนรู้ที่มีวิทยากรเป็นศูนย์กลาง รูปแบบนี้เน้นบทบาทของวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้เป็นหลัก โดยผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะรับฟังและเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งช่วยให้การสอนมีความชัดเจนและเป็นระบบ เมื่อผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจแล้ว จากนั้นจึงเข้าสู่ขั้นที่ 2) การเรียนรู้ที่มีผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นศูนย์กลางในรูปแบบนี้ ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการควบคุมกระบวนการเรียนรู้ โดยการลงมือทำ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และการมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ เทคนิคนี้ช่วยเพิ่มความคิดสร้างสรรค์และการนำความรู้ไปใช้ในธุรกิจจริงได้ดี และตามด้วยขั้นที่ 3) การเรียนรู้ที่ใช้อุปกรณ์เป็นศูนย์กลาง การใช้เทคโนโลยี เช่น คอมพิวเตอร์ โปรแกรมออนไลน์ หรือแอปพลิเคชัน เป็นสื่อหลักในการเรียนรู้ ช่วยให้ผู้เรียนเข้าถึงเนื้อหาได้สะดวกและเรียนรู้ด้วยตนเองได้ตามความสะดวก รูปแบบนี้สนับสนุนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและมีความยืดหยุ่นสูง การผสมผสานทั้ง 3 วิธี จะทำให้ผู้เรียนมีความรู้เข้าใจสู่การนำไปใช้ได้ดียิ่งขึ้น

3. แนวคิดการบริหารจัดการ

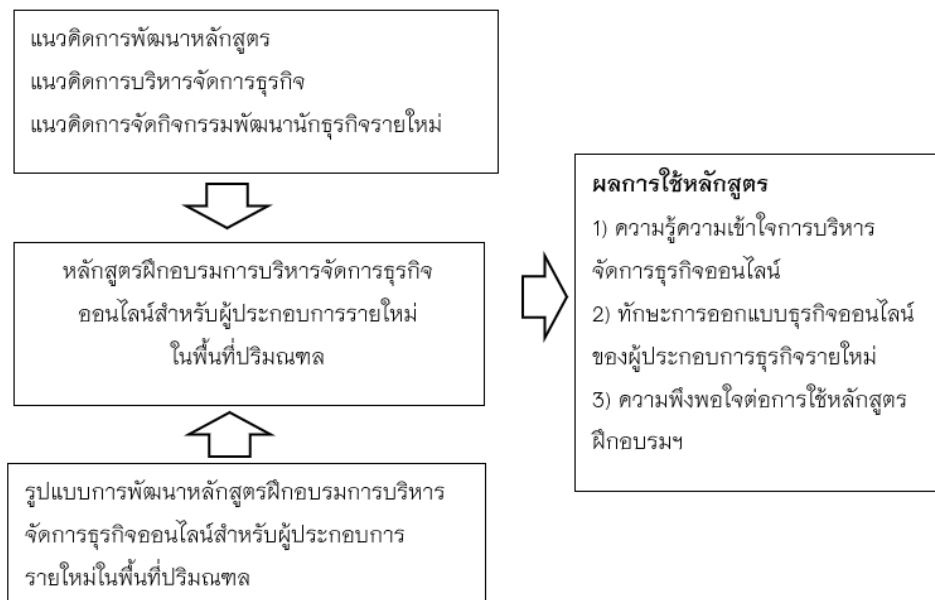
องค์การจะประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวตามความเห็นของ Chot (2015) ประกอบด้วยปัจจัยสำคัญ 7 ประการ ได้แก่ พนักงานในองค์การ ระบบในองค์การ การจัดการ การจูงใจ สภาพแวดล้อม การจัดองค์การ และขนาดขององค์การ

4. แนวคิดเกี่ยวกับความสำเร็จของธุรกิจออนไลน์

การออกแบบและการพัฒนาธุรกิจออนไลน์สามารถจำแนกได้ ดังนี้ 1) การใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ ธุรกิจออนไลน์ดำเนินกิจกรรมผ่านอินเทอร์เน็ตโดยใช้แพลตฟอร์มต่างๆ เช่น เว็บไซต์ แอปพลิเคชัน โซเชียลมีเดีย เพื่อทำการตลาด ขายสินค้า หรือให้บริการ 2) รูปแบบของธุรกิจ มีหลายรูปแบบตั้งแต่การขายสินค้าผ่านเว็บไซต์ การให้บริการดิจิทัล การให้คำปรึกษา หรือการจัดการสื่อสารผ่านบล็อกและโซเชียลมีเดีย 3) ข้อได้เปรียบ ธุรกิจออนไลน์สามารถเข้าถึงตลาดที่กว้าง ลดต้นทุนในการดำเนินงาน และมีความยืดหยุ่นในการพัฒนาหรือปรับปรุงตามความต้องการของตลาดได้ง่าย 4) ความท้าทาย มีการแข่งขันที่สูงในโลกออนไลน์ การรักษาความน่าเชื่อถือและความเป็นส่วนตัวของลูกค้าเป็นเรื่องสำคัญ นอกจากนี้ การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีก็เป็นความท้าทายเช่นกัน 5) ปัจจัยความสำเร็จ การสร้างผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ตรงกับความต้องการของผู้บริโภค การจัดการระบบสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ และการทบทวนมาตรฐานภายในองค์กรเพื่อพัฒนาอย่างต่อเนื่อง 6) การวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภค การใช้ฐานข้อมูลผู้บริโภคเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์พฤติกรรมและความต้องการ ช่วยในการปรับกลยุทธ์และบริการให้สอดคล้องกับตลาด (Finniss, 2003)

กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยนี้ เป็นการวิจัยแบบการวิจัยและพัฒนา ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบการวิจัยและพัฒนา และใช้การศึกษาในลักษณะเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยมี 6 ขั้นตอนดังนี้ ขั้นที่ 1 ศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตร ขั้นที่ 2 การพัฒนาหลักสูตร ขั้นที่ 3 การศึกษา ผลการนำหลักสูตรฝึกอบรมไปใช้ (วงรอบที่ 1) ขั้นที่ 4 การสรุปและถอดบทเรียนผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรม (วงรอบที่ 1) ขั้นที่ 5 การศึกษาผลการนำหลักสูตรฝึกอบรมไปใช้ (วงรอบที่ 2) ขั้นที่ 6 การสรุปและถอดบทเรียนผลการใช้หลักสูตรฝึกอบรม (วงรอบที่ 2) ประชากรและกลุ่มตัวอย่างคือผู้ประกอบการธุรกิจรายใหม่ จำนวน 370 คนใช้วิธีการสุ่มแบบบังเอิญ โดยใช้แบบสอบถาม และ ผู้ให้ข้อมูลการสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้ประกอบการธุรกิจออนไลน์ที่ประสบผลสำเร็จ จำนวน 5 คน ผู้เชี่ยวชาญการพัฒนาธุรกิจออนไลน์ จำนวน 3 คน อาจารย์มหาวิทยาลัยผู้สอนหรือมีผลงานวิจัยการพัฒนาธุรกิจขนาดย่อม จำนวน 3 คน รวมจำนวน 11 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติทดสอบ t – test และ สถิติทดสอบ χ^2 , GFI, AGFI, RMSEA, SRMR และ CN นอกจากนี้ยังตรวจสอบความเชื่อมั่นของการวัดด้วยค่าสัมประสิทธิ์ Cronbach's Alpha ได้ค่าเฉลี่ย 0.96

ผลการวิจัย

1) ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรการบริหารจัดการธุรกิจออนไลน์สำหรับผู้ประกอบการรายใหม่ในพื้นที่ปริมณฑลได้ทำการวิเคราะห์ผลการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 236 คน คิดเป็นร้อยละ 63.80 อายุโดยส่วนใหญ่ 41 – 50 ปี จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 31.40 และ อายุ 31 – 40 ปี จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 31.10 ตำแหน่งโดยส่วนใหญ่เป็นเจ้าของธุรกิจหรือหัวหน้า จำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 33.2 และ การศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จบปริญญาโท จำนวน 156 คน คิดเป็นร้อยละ 42.2 จากข้อมูลดังจะเห็นได้ว่าเจ้าของบริษัทโดยส่วนใหญ่จบการศึกษาที่สูงกว่าปริญญาตรีในการบริหารธุรกิจ ได้องค์ประกอบหลักสูตรฝึกอบรมการบริหารจัดการธุรกิจออนไลน์สำหรับผู้ประกอบการรายใหม่ในพื้นที่ปริมณฑล ประกอบด้วย 1) วัตถุประสงค์ของหลักสูตร ประกอบด้วย 5 ตัวแปร 2) เนื้อหาวิชา ประกอบด้วย 7 ตัวแปร 3) การจัดประสบการณ์ ประกอบด้วย 9 ตัวแปร 4) กระบวนการนำหลักสูตรไปใช้ ประกอบด้วย 7 ตัวแปร 5) การประเมินผล ประกอบด้วย 7 ตัวแปร โดยทุกตัวแปรมีความครอบคลุมวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและองค์ประกอบของกระบวนการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการบริหารจัดการธุรกิจออนไลน์สำหรับผู้ประกอบการรายใหม่ในพื้นที่ปริมณฑล

2) ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการบริหารจัดการธุรกิจออนไลน์สำหรับผู้ประกอบการรายใหม่ในพื้นที่ปริมณฑล ประกอบด้วยคำอธิบายการอบรม โครงสร้างหลักสูตร จำนวน 24 ชั่วโมง มีหน่วย

การเรียนรู้จำนวน 4 หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่ หน่วยที่ 1 ภาพรวมของธุรกิจออนไลน์ หน่วยที่ 2 การสร้างและพัฒนาระบบสินค้าออนไลน์ หน่วยที่ 3 เทคโนโลยีและเครื่องมือในการทำธุรกิจออนไลน์ หน่วยที่ 4 การบริหารจัดการทางการเงินและกฎหมาย และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 5 ชั้นประกอบด้วยขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม ขั้นให้หลักการความรู้ ขั้นฝึกปฏิบัติการขั้นนำเสนอแลกเปลี่ยน ขั้นสรุปบทเรียนและแนวทางวัดผลประเมินผล และหลักสูตรมีคุณภาพหลังผ่านผู้เชี่ยวชาญรับรองในระดับมากที่สุด โดยหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีสาระรายละเอียด โครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรมการบริหารจัดการธุรกิจออนไลน์สำหรับผู้ประกอบการรายใหม่ จำนวน 24 ชั่วโมง ดังนี้

ตารางที่ 1 โครงสร้างหลักสูตรฝึกอบรมฯ

หน่วยที่	ชื่อหน่วย	ผลการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	จำนวน (ชั่วโมง)	น้ำหนัก (คะแนน)
1	ภาพรวมของธุรกิจออนไลน์	1. อธิบายแนวโน้มและโอกาสทางการตลาดของธุรกิจออนไลน์ในยุคดิจิทัลได้อย่างชัดเจน 2. วิเคราะห์ความเปลี่ยนแปลงของตลาดดิจิทัลและประยุกต์ใช้ความรู้ในการพัฒนากลยุทธ์ธุรกิจออนไลน์ได้	ความสำคัญและข้อดีของธุรกิจออนไลน์ การตั้งเป้าหมายและวางแผนกลยุทธ์	4	25
2	การสร้างและพัฒนาระบบสินค้าออนไลน์	2. วิเคราะห์ความเปลี่ยนแปลงของตลาดดิจิทัลและประยุกต์ใช้ความรู้ในการพัฒนากลยุทธ์ธุรกิจออนไลน์ได้ 3. อธิบายกระบวนการสร้างตราสินค้าและการสร้างมูลค่าให้กับแบรนด์ในตลาดออนไลน์ได้อย่างครบถ้วน	การออกแบบแบรนด์ และการสร้างภาพลักษณ์ออนไลน์ การใช้โซเชียลมีเดียเพื่อการตลาด	8	25
3	เทคโนโลยีและเครื่องมือในการทำธุรกิจออนไลน์	4. ระบุและอธิบายเทคโนโลยีและเครื่องมือดิจิทัลที่สำคัญในการบริหารจัดการธุรกิจออนไลน์ได้ 5. เลือกใช้เครื่องมือดิจิทัล เช่น แพลตฟอร์มอีคอมเมิร์ซ หรือเครื่องมือวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อปรับปรุงกระบวนการทางธุรกิจออนไลน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	การสร้างและจัดการเว็บไซต์หรือแพลตฟอร์ม E-commerce, เครื่องมือในการจัดการธุรกิจออนไลน์	8	25

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย	ผลการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	จำนวน (ชั่วโมง)	น้ำหนัก (คะแนน)
4	การบริหาร จัดการทาง การเงินและ กฎหมาย	6. อธิบายหลักการจัดการทางการเงินและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจออนไลน์ได้ 7. ประเมินความเสี่ยงทางการเงินและจัดการงบประมาณธุรกิจออนไลน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งดำเนินการให้สอดคล้องกับกฎหมาย 8. มีทัศนคติเชิงบวกต่อการสร้างเอกลักษณ์ของตราสินค้า และพร้อมที่จะพัฒนากลยุทธ์การตลาดเพื่อสร้างความจดจำในกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย	การจัดการบัญชีและการเงินธุรกิจออนไลน์ กฎหมายและข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง	4	25
รวม				24	100

ในหลักสูตรฝึกอบรมมีวิธีการจัดกิจกรรม คณะผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์ขั้นตอนการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับการฝึกอบรมโดยประกอบด้วย 5 ขั้นตอนการเรียนรู้ดังนี้

1. ชี้นำเข้าสู่กิจกรรม หมายถึง ขั้นตอนที่วิทยากรและผู้เข้ารับการอบรมได้ลงมือปฏิบัติผลให้เกิดการพัฒนา โดยวิทยากรได้นำเสนอภาพปัจจุบันที่เกิดขึ้นในการประกอบอาชีพและสาระสำคัญของประกอบธุรกิจและเน้นการละลายพฤติกรรมช่วยเตรียมความพร้อมการเรียนรู้ โดยมีขั้นตอนหลัก ๆ ดังนี้
1.1. วิทยากรให้ดูวิดีโอเกี่ยวกับการขายธุรกิจออนไลน์ 1.2. วิทยากรกับผู้เข้ารับการอบรมรวมอภิปรายจากวิดีโอที่นำเสนอจากวิดีโอ 1.3. ร่วมสรุปประเด็น ภาพรวมของธุรกิจออนไลน์ก่อนให้ความรู้

2. ขั้นให้หลักการความรู้ หมายถึง ขั้นตอนที่วิทยากรให้หลักความรู้ นำเสนอความรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ทั้งการบรรยาย เกม กิจกรรมต่าง ๆ ที่ช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดความเข้าใจ โดยมีกิจกรรมหลักๆ ดังนี้ 2.1. วิทยากรบรรยายให้ความรู้ 2.2. ทำการทบทวนความรู้จากการบรรยายด้วยการเล่นเกม 2.3. ทำกิจกรรมทบทวนสรุปเป็นผังความรู้

3. ขั้นฝึกปฏิบัติการ หมายถึง ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่วิทยากรให้ลงมือปฏิบัติงาน โดยนำจากองค์ความรู้ นำมาสู่การพัฒนางานจริงในระหว่างการเรียนรู้โดยมีวิทยากรเป็นผู้ให้คำแนะนำและเสนอแนะแนะนำให้เกิดผลที่เหมาะสม โดยมีกิจกรรมหลัก ๆ ดังนี้ 3.1. ผู้เข้ารับการอบรมดำเนินการกลุ่ม ๆ

ละ 5–6 คน ลงมือปฏิบัติงาน 3.2. แต่ละกลุ่ม/รายบุคคลลงมือปฏิบัติที่ได้มอบหมายไว้ในการเรียนรู้ 3.3. ทำการตรวจสอบชิ้นงานสาระความรู้จากการศึกษาและข้อมูลก่อนนำเสนอ

4. ชื่อนำเสนอแลกเปลี่ยน หมายถึง ขั้นตอนการนำเสนอ ชิ้นงานที่ได้จากการลงมือปฏิบัติ

นำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อพื้นที่การรับฟังและการแบ่งปันข้อมูล เทคนิค วิธีการของแต่ละกลุ่ม ได้พัฒนาเพื่อเป็นแนวทางให้แต่ละกลุ่มนำไปเพิ่มเติมพัฒนางานของตนเองให้ดียิ่งขึ้น มีกิจกรรมหลัก ๆ ดังนี้ 4.1. แต่ละกลุ่มร่วมนำเสนอองค์ความรู้แต่ละกลุ่มหน้าชั้นเรียน กลุ่มละ 5–10 นาที 4.2. วิทยากรเสนอแนะความรู้และสาระรายละเอียดจากการบรรยายเพิ่มเติม

5. สรุปบทเรียน หมายถึง คณะวิทยากรร่วมสรุปองค์ความรู้และทำการนำเสนอขั้นตอนสาระความรู้อีกครั้งก่อนจบบทเรียนและเปิดโอกาสให้ซักถามและแบ่งปันข้อมูลแนวทางการต่อยอดผลงานและชิ้นงานที่ได้พัฒนาขึ้น มีกิจกรรมหลัก ๆ คือ ให้ผู้เข้ารับการอบรมสรุปบทเรียนร่วมกันและตอบข้อซักถาม

3) ผลการใช้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการบริหารจัดการธุรกิจออนไลน์สำหรับผู้ประกอบการรายใหม่ในพื้นที่ปริมาตรได้ทำการศึกษา ตามประเด็นดังนี้

3.1 ความรู้ความเข้าใจการบริหารจัดการธุรกิจออนไลน์ครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 หลังการอบรมสูงกว่าก่อนการอบรมที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

3.2 ผลการประเมินทักษะการออกแบบการจัดการธุรกิจออนไลน์สำหรับผู้ประกอบการรายใหม่ในพื้นที่ปริมาตร ครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 มีค่าเฉลี่ยรวมในระดับปานกลาง

4) ผลการสรุปถอดบทเรียนการใช้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการบริหารจัดการธุรกิจออนไลน์สำหรับผู้ประกอบการรายใหม่ในพื้นที่ปริมาตร มีรายละเอียดดังนี้

4.1 ความพึงพอใจใช้ต่อการใช้หลักสูตรฝึกอบรมการบริหารจัดการธุรกิจออนไลน์สำหรับผู้ประกอบการรายใหม่ในพื้นที่ปริมาตรครั้งที่ 1 และ ครั้งที่ 2 มีระดับความพึงพอใจในระดับมาก

4.2 การถอดบทเรียนประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ส่วน หลังการใช้หลักสูตรฝึกอบรมโดยจำแนกรายประเด็นได้ดังนี้ 1) บริบทการใช้หลักสูตร การพัฒนาองค์ประกอบและกระบวนการมีความเหมาะสมกับบริบทการพัฒนาสอดคล้องกับผู้เข้ารับบริการและปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ รวมถึงผู้ประกอบการต้องมีความต้องการในการให้ช่วยแก้ไขปัญหาและร่วมสะท้อนข้อเท็จจริงในการร่วมแก้ไข ปัญหาและมีความต่อเนื่อง 2) ปัจจัยนำเข้าการใช้หลักสูตร หลักสูตรฝึกอบรมตอบสนองความต้องการและสาระรายละเอียดที่ช่วยพัฒนาทักษะตามเป้าหมายของหลักสูตร มีความเหมาะสมกับผู้เข้ารับบริการฝึกอบรม มีเนื้อหาที่ตรงกับความต้องการของผู้เข้ารับบริการอบรม เนื้อหาได้มีการจัดเรียงจากง่ายไปยาก และเนื้อหาควรเพิ่มช่องทางการเรียนรู้สำหรับผู้ไม่มีเวลาเข้ารับบริการฝึกอบรม 3) กระบวนการใช้หลักสูตรการฝึกอบรมเป็นขั้นตอนที่ช่วยสร้างประสบการณ์ตามเป้าหมายหลักสูตรฝึกอบรม มีวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถ ช่วยนำพาให้ผู้เข้ารับบริการฝึกอบรมสามารถปฏิบัติการได้และเกิดชิ้นงานตามมุ่งหวังไว้

ในหลักสูตรรวมถึงสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในอาชีพ 4) ผลผลิตได้รับความรู้และทักษะการออกแบบธุรกิจออนไลน์นำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพได้ โดยผลผลิตที่เกิดขึ้นสอดคล้องกับผู้ประกอบการธุรกิจรายใหม่ และได้สะท้อนถึงการขยายผลให้กว้างขึ้นกับผู้รับบริการเนื่องจากมีประโยชน์มากสำหรับการประกอบอาชีพและการเปลี่ยนแปลงโลกในยุคปัจจุบัน รวมถึงการลดค่าใช้จ่ายในการเรียนรู้เนื่องจากได้รับความอนุเคราะห์จากคณะผู้วิจัย

อภิปรายผลการวิจัย

1) ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรการบริหารจัดการธุรกิจออนไลน์สำหรับผู้ประกอบการรายใหม่ในพื้นที่ปริมณฑล องค์ประกอบหลักสูตรฝึกอบรมการบริหารจัดการธุรกิจออนไลน์สำหรับผู้ประกอบการรายใหม่ในพื้นที่ปริมณฑล โดยทุกตัวแปรมีความครอบคลุมวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และองค์ประกอบของกระบวนการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการบริหารจัดการธุรกิจออนไลน์สำหรับผู้ประกอบการรายใหม่ในพื้นที่ปริมณฑล ประกอบด้วย 1.วัตถุประสงค์ของหลักสูตร 2.เนื้อหาวิชา 3.การจัดประสบการณ์ 4.กระบวนการนำหลักสูตรไปใช้ 5.การประเมินผล และกระบวนการพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วย 1.วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานและปัญหา (Analyze) 2.เลือกเนื้อหา (Select content) 3.ออกแบบหลักสูตร (Curriculum design) 4.กิจกรรมการเรียนการสอน (teaching activities) 5.ประเมินและปรับปรุง (Evaluate and improve) สอดคล้องกับงานวิจัยของ Sereepitchaya (2022) ที่ได้ศึกษาและพบว่าองค์ประกอบของหลักสูตรประกอบด้วย 1) สภาพปัญหาและความจำเป็นของหลักสูตร 2) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร 3) เนื้อหาหลักสูตร 4) กิจกรรมและวิธีการอบรม 5) สื่อที่ใช้ในการฝึกอบรม 6) ระยะเวลาในการฝึกอบรม และ 7) การวัดและประเมินผล และสอดคล้องกับแนวคิดของ Tyler (1949) ที่ระบุว่า การกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนและตรงกับความต้องการของผู้เรียนเป็นขั้นตอนแรกที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาหลักสูตร การสร้างวัตถุประสงค์ที่ครอบคลุมช่วยให้ผู้พัฒนาหลักสูตรสามารถนำมาปรับให้เข้ากับบริบทของการเรียนการสอน เช่น การสร้างความสามารถทางธุรกิจ ทักษะการตลาดออนไลน์ หรือความรู้ด้านกฎหมาย รองลงมา เนื้อหาวิชาและการจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน เนื้อหาวิชา กระบวนการนำหลักสูตรไปใช้ที่มีความยืดหยุ่น สอดคล้องกับแนวคิดของ Fullan (2007) เน้นถึงความสำคัญของการนำหลักสูตรไปใช้จริงในภาคปฏิบัติ การออกแบบให้มีความยืดหยุ่นทำให้สามารถปรับปรุงเนื้อหาและกระบวนการสอนให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้ การประเมินผลและการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง สะท้อนให้เห็นถึงความต้องการในการวัดประสิทธิภาพของหลักสูตรในหลายๆ ด้าน ซึ่งอาจรวมถึงการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ประสิทธิภาพของการเรียนรู้ และการนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในสถานการณ์จริง สอดคล้องกับ

Kirkpatrick (2006) พัฒนาระบบการประเมิน 4 ระดับ ที่ครอบคลุมการประเมินตั้งแต่ปฏิกริยาของผู้เรียน การเรียนรู้ที่เกิดขึ้น การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และผลกระทบในทางปฏิบัติ การประเมินที่ครอบคลุมทุกระดับ จะช่วยให้ผู้พัฒนาหลักสูตรสามารถปรับปรุงเนื้อหาและกระบวนการสอนได้อย่างต่อเนื่อง และกระบวนการพัฒนาหลักสูตรที่ครอบคลุมทุกมิติ กระบวนการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมที่เริ่มต้นจากการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน การเลือกเนื้อหา และการออกแบบหลักสูตรนั้นสอดคล้องกับ แนวคิดการพัฒนาหลักสูตรของ Tabá (2010) ที่มุ่งเน้นการพัฒนาหลักสูตรโดยเริ่มจากการวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของผู้เรียนก่อน ซึ่งช่วยให้สามารถเลือกเนื้อหาและออกแบบหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) ผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการจัดการธุรกิจออนไลน์สำหรับผู้ประกอบการรายใหม่ในพื้นที่ปริมณฑล สอดคล้องกับงานวิจัยของ Orathai (2021) 1) ประเด็นที่มี ความต้องการจำเป็นที่จะนำมาพัฒนาเป็นหลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างผู้ประกอบการใหม่ในศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการอาชีวศึกษาแบบครบวงจร มากที่สุด มีจำนวน 4 ประเด็น โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ความมุ่งมั่นที่จะประสบความสำเร็จ จริยธรรมและจรรยาบรรณ ในการประกอบธุรกิจ ความรู้เกี่ยวกับการวางแผน และ ทักษะในการบริหารจัดการ 2) หลักสูตรฝึกอบรมเสริมสร้างผู้ประกอบการใหม่ ในศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการอาชีวศึกษาแบบครบวงจร และ Moldez et al. (2024) ได้เสนอว่า การรับรู้เชิงบวกเกี่ยวกับผลการเรียนและทักษะทางวิชาการ การพัฒนาที่ชี้ให้เห็นว่าการเรียนรู้ออนไลน์สามารถส่งผลต่อผลการเรียนของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ให้ศึกษาความท้าทายที่ระบุ เช่น ปัญหาด้านเทคนิคและอุปสรรคด้านแรงจูงใจ เน้นย้ำถึงความจำเป็นในการแทรกแซงแบบกำหนดเป้าหมายเพื่อปรับปรุงประสบการณ์การเรียนรู้ออนไลน์ การศึกษานี้แนะนำให้ส่งเสริมเนื้อหาออนไลน์เชิงโต้ตอบ ซึ่งการออกแบบหลักสูตรที่มีโครงสร้างชัดเจนและครอบคลุมทุกมิติของการเรียนรู้ เป็นการจัดโครงสร้างที่ครอบคลุมทุกมิติสำคัญในการทำธุรกิจออนไลน์ สอดคล้องกับแนวคิดของ Tyler (2013) ที่เน้นการกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนและสร้างเนื้อหาเพื่อให้ตอบสนองต่อวัตถุประสงค์นั้น

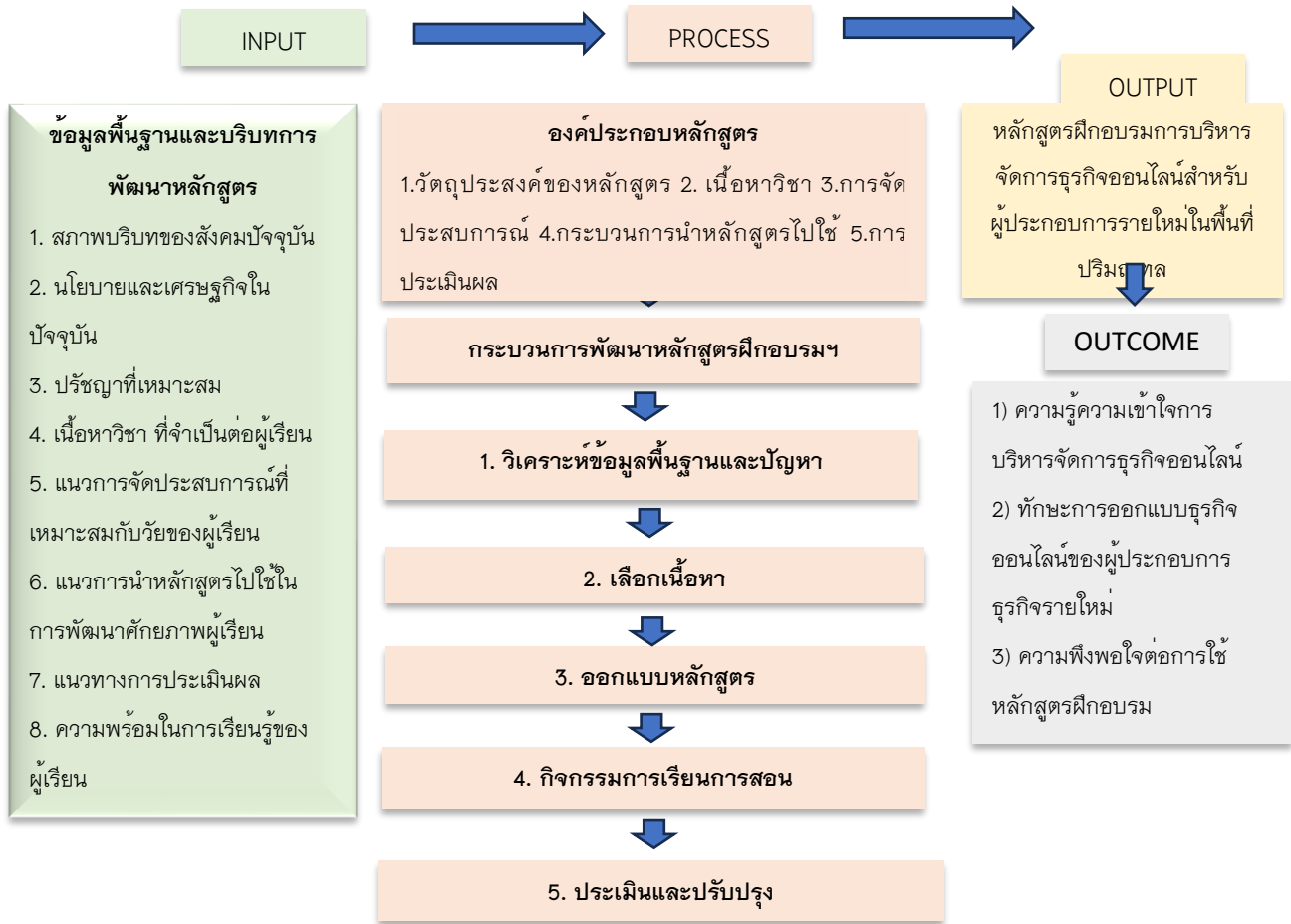
3) ผลการใช้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการจัดการธุรกิจออนไลน์สำหรับผู้ประกอบการรายใหม่ในพื้นที่ปริมณฑล พบว่า ความรู้ความเข้าใจการบริหารจัดการธุรกิจออนไลน์ครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 หลังการอบรมสูงกว่าก่อนการอบรมที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ผลการประเมินทักษะการออกแบบการจัดการธุรกิจออนไลน์สำหรับผู้ประกอบการรายใหม่ในพื้นที่ปริมณฑล ครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 มีค่าเฉลี่ยรวมในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเพราะว่า 1) การเพิ่มขึ้นของความรู้และความเข้าใจหลังการอบรม ผลการเพิ่มขึ้นของความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการธุรกิจออนไลน์หลังการอบรมมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงให้เห็นว่าหลักสูตรสามารถตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ในการเพิ่มพูนความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การใช้การฝึกอบรมที่มีการจัดกิจกรรมในรูปแบบที่เป็นขั้นตอน ทั้งการให้หลักการความรู้ การฝึกปฏิบัติ และการสรุปทบทวน ช่วยให้ผู้เรียนสามารถประมวลผลความรู้ได้อย่างมี

ระบบ Kolb (1984) กล่าวถึงการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติจริงว่าเป็นกระบวนการที่ผู้เรียนสามารถสะท้อนกลับจากประสบการณ์ที่ได้รับและเชื่อมโยงกับความรู้ที่ได้รับมาในห้องเรียน การออกแบบกิจกรรมในหลักสูตรที่เน้นการปฏิบัติและการฝึกฝนจริงทำให้ผู้เรียนมีโอกาสทดลองและแก้ไขปัญหาจากสถานการณ์จำลอง ช่วยเพิ่มความเข้าใจในเนื้อหาของการบริหารจัดการธุรกิจออนไลน์ โดย Boonsiripant (2021) ได้เสนอว่า การฝึกปฏิบัติจริงสามารถพัฒนาทักษะการบริหารจัดการธุรกิจได้อย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะในด้านการวางแผนธุรกิจ การตลาดออนไลน์ และการแก้ปัญหาในกลุ่มตัวอย่างที่ผ่านการอบรมสามารถนำทักษะไปประยุกต์ใช้ในธุรกิจได้จริง ซึ่งช่วยเพิ่มยอดขายและความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจอย่างมีนัยสำคัญ

4) ผลการสรุปถอดบทเรียนการใช้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการบริหารจัดการธุรกิจออนไลน์สำหรับผู้ประกอบการรายใหม่ในพื้นที่ปริมณฑล พบว่า ความพึงพอใจใช้ต่อการใช้หลักสูตรฝึกอบรมการบริหารจัดการธุรกิจออนไลน์สำหรับผู้ประกอบการรายใหม่ในพื้นที่ปริมณฑลครั้งที่ 1 และ ครั้งที่ 2 มีระดับความพึงพอใจในระดับมากสอดคล้องกับแนวคิดของ Tyler (1949) ที่ระบุว่า การพัฒนาหลักสูตรต้องเริ่มจากการวิเคราะห์บริบทและความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้เนื้อหาและกระบวนการฝึกอบรมสามารถตอบสนองต่อความคาดหวังได้อย่างเหมาะสม

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

ผลจากการนำหลักสูตรฝึกอบรมไปใช้มุ่งหวังเป้าหมายของการใช้หลักสูตรให้เกิดผลตามเป้าหมายครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และยังสามารถ เป็นแผนภาพรูปแบบได้ดังนี้สะท้อนกลับไปทบทวนในปัจจุบันนำเข้าได้เสมอเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนดังแผนภาพ

ภาพที่ 2 รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการบริหารจัดการธุรกิจออนไลน์สำหรับผู้ประกอบการรายใหม่ในพื้นที่ปริมนทล

สรุป

จากการสรุปองค์ประกอบและสาระความรู้ที่ได้จากการศึกษา ได้นำมาสรุปเป็นองค์ความรู้กลไกกระบวนการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการบริหารจัดการธุรกิจออนไลน์สำหรับผู้ประกอบการรายใหม่ในพื้นที่ปริมนทล ซึ่งระบบที่แสดงให้เห็นตั้งแต่ปัจจัยนำเข้า (Input) ข้อมูลพื้นฐานและบริบทการพัฒนาหลักสูตรให้ตอบสนองของความต้องการกลุ่มเป้าหมายและเป็นข้อมูลการศึกษาและพัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพตอบโจทย์ผู้รับการพัฒนา กระบวนการ (Process) เป็นองค์ประกอบสำคัญสำหรับการพัฒนาหลักสูตรที่เป็นไปตามแนวคิดของ Tyler และกระบวนการที่แสดงให้เห็นถึงขั้นตอน กลไก สาระรายละเอียดในการพัฒนาหลักสูตรตลอดจนแนวทางการวัดผลประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ผลผลิต (Out put) ผลผลิตจากการพัฒนาได้หลักสูตรฝึกอบรมที่ได้จากการศึกษาสังเคราะห์

ปัจจัยนำเข้าและกระบวนการอย่างเป็นขั้นตอนทำให้ได้หลักสูตรฝึกอบรมที่เหมาะสมกับบริบท ผลลัพธ์ (Out Come)

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. องค์กรประกอบหลักสูตรฝึกอบรมการบริหารจัดการธุรกิจออนไลน์สำหรับผู้ประกอบการรายใหม่ในพื้นที่ปริมาตร จากการศึกษาประกอบด้วยวัตถุประสงค์ของหลักสูตร เนื้อหาวิชา การจัดการประสบการณ์ กระบวนการนำหลักสูตรไปใช้ และการประเมินผล โดยการนำไปใช้ผู้นำใช้จะต้องศึกษาองค์ประกอบและสาระรายละเอียดแต่ละองค์ประกอบ หรืออาจพิจารณาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับลักษณะหลักสูตรอื่น ๆ ได้ตามบริบทวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

2. องค์กรประกอบของกระบวนการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมการบริหารจัดการธุรกิจออนไลน์สำหรับผู้ประกอบการรายใหม่ในพื้นที่ปริมาตร ประกอบด้วย วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานและปัญหา เลือกรื้อหา การออกแบบหลักสูตร กิจกรรมการเรียนการสอน และการประเมินและปรับปรุง ทั้ง 5 ขั้นตอนสามารถนำไปใช้ในการบวนการสร้างหลักสูตรต่าง ๆ ได้ตามความเหมาะสมกับภาระงาน และผู้นำไปใช้ต้องทำการศึกษาสาระรายละเอียดและกลไกการพัฒนาให้เหมาะสมเพราะต้องปรับสาระรายละเอียดแต่ละขั้นตอนให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรหรือการศึกษาวิจัย

3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 5 ขั้นตอนประกอบด้วยขั้นนำเข้าสู่กิจกรรม ขั้นให้หลักการความรู้ ขั้นฝึกปฏิบัติการ ขั้นนำเสนอแลกเปลี่ยน ขั้นสรุปบทเรียน การจัดกิจกรรมการฝึกอบรม คณะผู้วิจัยได้สังเคราะห์จากการศึกษาเอกสารและการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาในขั้นตอนที่ 1 การจัดกิจกรรมที่เหมาะสมตามธรรมชาติวิชาที่เน้นการปฏิบัติงานและองค์ความรู้สู่การประยุกต์ใช้ ผู้นำไปใช้ต้องพิจารณาเป้าหมายของหลักสูตรและเลือกใช้ให้เหมาะสมกับแนวคิดทฤษฎีที่มุ่งให้เกิดกับผู้รับการพัฒนา และผู้ให้การฝึกอบรมต้องมีความเข้าใจในการกิจตามสาระเนื้อหาหลักสูตรและเป้าหมายของหลักสูตรจะทำให้กิจกรรมสามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้ตามบริบทการนำไปใช้

4. การประเมินความรู้ความเข้าใจการบริหารจัดการธุรกิจออนไลน์หลังการอบรมสูงกว่าก่อนการอบรมที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ผู้นำแบบทดสอบไปใช้จะต้องศึกษาสาระเนื้อหาที่สอดคล้องกับสาระหลักสูตรในแต่ละหลักสูตร และแบบทดสอบที่สร้างขึ้นในการวิจัยนี้จะสัมพันธ์กับสาระในหลักสูตร ผู้นำไปใช้อาจปรับให้เหมาะสมกับหลักสูตรที่สร้างขึ้นและผลลัพธ์ของหลักสูตรด้วย

5. การประเมินทักษะการออกแบบการจัดการธุรกิจออนไลน์สำหรับผู้ประกอบการรายใหม่ในพื้นที่ปริมาตร เป็นแบบประเมินชิ้นงานที่เกิดขึ้นจากการสังเคราะห์แนวคิดของผู้ประกอบการธุรกิจและนำมาออกแบบสาระรายละเอียดและตัวบ่งชี้ตามพฤติกรรมที่ควรเกิดขึ้นในการศึกษา ผู้นำแบบประเมินไปใช้ต้องศึกษาและพิจารณาแนวคิดสำหรับนำไปใช้ในการประเมินเพื่อให้ได้ตามเป้าหมายของการศึกษา

6. การถอดบทเรียนผู้วิจัยได้แนวคิดของ Tyler มาทำการทวนสอบประเมินผลการใช้หลักสูตร ประกอบด้วย บริบทการใช้หลักสูตร (Context) ปัจจัยนำเข้าการใช้หลักสูตร (Input) กระบวนการใช้หลักสูตร (Process) และ ผลผลิต (Product) โดยทั้ง 4 องค์ประกอบอาจนำไปใช้ได้หลากหลายวิธีทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ทั้งนี้การนำไปใช้ผู้นำไปใช้ต้องควรทำการประชุมและไม่ควรถอดบทเรียนคนเดียวอาจถอดเป็นกลุ่มคณะจะช่วยสะท้อนภาพรวมของการใช้หลักสูตรได้หลากหลายมุมมอง

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรออนไลน์สำหรับการบริหารจัดการธุรกิจออนไลน์สำหรับผู้ประกอบการรายใหม่ในพื้นที่ปริมาตร เพื่อช่วยให้เรียนรู้ได้ตลอดเวลาและเรียนรู้ได้ทุกที่เพื่ออำนวยความสะดวกการเรียนรู้ตลอดชีวิต

2. ควรศึกษาวิจัย รูปแบบการพัฒนาสื่อนวัตกรรมการบริหารจัดการธุรกิจออนไลน์สำหรับผู้ประกอบการรายใหม่ในพื้นที่ปริมาตร เพื่อช่วยเป็นตลาดกลางให้กับเครือข่ายในการขายและเป็นหน่วยงานเสริมสร้างศักยภาพผู้ประกอบการ

3. ควรศึกษาวิจัย รูปแบบการบริหารจัดการธุรกิจออนไลน์เพื่อเสริมสมรรถนะผู้ประกอบการขายธุรกิจออนไลน์สำหรับผู้ประกอบการรายใหม่ในพื้นที่ปริมาตร เป็นรูปแบบที่ทุกธุรกิจสามารถนำไปปรับใช้ได้ตามความเหมาะสม

References

- Boonsiripant, A. (2021). Hands-on learning and business skills for entrepreneurs: A holistic approach. *Journal of Professional Education and Training*, 14(2), 215–230.
- Chot, B. (2015). *Management techniques*. Bangkok: Chulalongkorn University Press.
- Dessler, G. (1999). *Essentials of human resource management*. Prentice-Hall.
- Dutta, I. (2020). The global impact of online resources in business management. *International Journal of Trend in Scientific Research and Development (IJTSRD)*, 4(5), 805–807.
- Exim Thailand. (2017). *Staying ahead in the trade game*. *Exim Thailand E-New*, 12(6), June 2017.
- Exim Thailand. (2020). *Staying ahead in the trade game*. *Exim Thailand E-New*, 15(9), September 2020.

- Finniss, R. (2003). How do you define success? *Administrative Assistant's Update*.
- Fullan, M. (2007). *The new meaning of educational change*. Teachers College Press.
- Kolb, D. A. (1984). *Experiential learning: Experience as the source of learning and development*. Prentice Hall.
- Mintari, S., Handayani, S., Rachmawati, D., Munjin, A. N., & Yusof, H. B. M. (2021). Analysis of online business management during COVID-19 pandemic. *Advances in Economics, Business and Management Research*, 179, 453–457.
- Office of the National Economic and Social Development Council. (2023). *The 13th National Economic and Social Development Plan (2023–2027)*.
- Orathai, Y. S. (2021). *The development of a training curriculum to enhance new entrepreneurs in the comprehensive vocational incubator center* [Doctoral dissertation, Burapha University].
- Raul, G., Abbas, Q., Dogar, H., Nasreen, S., Hasan, S., & Lodhi, K. (2024). The impact of online business courses on student performance. *Bulletin of Business and Economics*, 12(3), 677–682.
- Sereepitchaya, S. (2022). The development of a training curriculum to enhance managerial competencies for entry-level executives of public utility state enterprises. *Western University Journal of Research: Humanities and Social Science*, 8(1), 1–15.
- Sitthipon, A. (2014). The development of teacher training curriculum on learning. *Social and Behavioral Sciences*, 116, 939–945.
- Taba, H. (2010). *Curriculum development: Theory and practice*. Harcourt Brace.
- Tungkasamita, A., & Junpeng, P. (2012). The development of authentic assessment training curriculum for research-based learning class in higher education of Thailand. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 69, 1168–1173.
- Tyler, R. W. (2013). *Basic principles of curriculum and instruction*. University of Chicago Press.
- Varin, A. (2004). *Manual for creating and using training games* (3rd ed.). Suviriyasarn.